

Sl.No. :

नामांक			Roll No.			

No. of Questions – 23

P-95-Sanskritam - II

No. of Printed Pages – 7

प्रवेशिका परीक्षा, 2023

PRAVESHIKA EXAMINATION, 2023

संस्कृतम्

(द्वितीय- प्रश्नपत्रम्)

समय : 3:15 सपादहोरात्रयम्

पूर्णांक : 80

परीक्षार्थिभ्यः सामान्य-निर्देशाः

- 1) परीक्षार्थिभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामाङ्कः अनिवार्यतः लेख्यः।
- 2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः।
- 3) प्रत्येकं प्रश्नस्योत्तरम् उत्तरपुस्तिकायामेव लेख्यम्।
- 4) प्रत्येकं प्रश्नभागस्य उत्तरं क्रमानुसारमेकत्रैव लेखितव्यम्।

यहाँ से काटिए

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहाँ फाड़ें

यहाँ से काटिए

खण्ड - अ

- 1) वस्तुनिष्ठ प्रश्नाः [12 × 1 = 12]
- i) कः कस्मिन्नपि काले न जायते? [1]
- अ) देवः ब) नरः
 स) रामः द) आत्मा
- ii) सर्वे गुणाः किम् आश्रयन्ते - [1]
- अ) सम्मानम् ब) काश्चनम्
 स) बलम् द) पुण्यकर्मम्
- iii) नरेन्द्रदेवः शिष्यत्वं गृह्णाति - [1]
- अ) रामकृष्णपरमहंसस्य ब) स्वामिनः विवेकानन्दस्य
 स) स्वामिनः दयानन्दस्य द) स्वामिनः अखण्डानन्दस्य
- iv) वरतन्तुशिष्यः कः? [1]
- अ) रघुः ब) अजः
 स) कौत्सः द) रामः
- v) कैकेयी कस्य राज्याभिषेकम् इच्छति? [1]
- अ) रामस्य ब) लक्ष्मणस्य
 स) भरतस्य द) शत्रुघ्नस्य
- vi) कम्बुग्रीवो नाम कच्छपः निवसति - [1]
- अ) वने ब) जलाशये
 स) नगरे द) ग्रामे
- vii) जर्जरवंशेन भिक्षापात्रं ताडयति स्म - [1]
- अ) हिरण्यकः ब) मूषकः
 स) कम्बुग्रीवः द) ताम्रचूडः

- 3) अतिलघूत्तरात्मक प्रश्नाः [12×1= 12]
- i) नरकस्य द्वारं कतिविधम्? [1]
- ii) पाणिः केन विभाति? [1]
- iii) कैकेयी नृपं कति वरम् अयाचत? [1]
- iv) अस्मिन् लोके कः जीवः श्लाघ्यतमः? [1]
- v) गुरुदक्षिणायां महर्षिः वरतन्तुः कियद् धनमानेतुम् आदिष्टवान्? [1]
- vi) कूर्मः नाम किमासीत्? [1]
- vii) परिव्राजकः कस्यभयात् सिद्धमन्त्रं नागदन्ते अवलम्बितम्? [1]
- viii) विमले जले कः क्रीडति? [1]
- ix) स्वर्णहंस-स्वर्णपक्षिराजकथानुसारं वृहत्पक्षी कस्य शरणं गतः। [1]
- x) प्राणत्यागेऽपि उपस्थिते किं नैव कर्तव्यम्? [1]
- xi) “अस्मद्”- शब्दस्य चतुर्थी-विभक्ति-एकवचनरूपं लिखत। [1]
- xii) “प्रच्छ” - धातोः लोट्लकारस्य प्रथमपुरुष-बहुवचनरूपं लिखत। [1]

खण्ड - ब

- 4) सात्विक-आहारस्य स्वरूपं लिखत। [2]
- 5) “रामः कतिवर्षाणि दण्डकारण्ये निवसेत्” इति कैकेयी इच्छति? [2]
- 6) सिंहशिशुश्रृगालपुत्रकथानुसारं गृहं प्रति कः प्रधावितः? [2]

- 7) शतबुद्ध्यादिमतस्यकथानुसारं मतस्ययोःनाम्नी लिखत। [2]
- 8) पद्मसरोवरे कीदृशाः हंसाः तिष्ठन्ति स्म ? [2]
- 9) वसन्ततिलका-छन्दसः लक्षणं लिखत। [2]
- 10) मन्दाक्रान्ता-छन्दसः उदाहरणं लिखत। [2]
- 11) यमकालंकारस्य लक्षणं लिखत। [2]
- 12) “नमन्तमपि धीमन्तं न लंघयति कश्चन।” इत्यत्र कः अलंकारः ? [2]
- 13) अमरकोशानुसारं देवस्य नामद्वयं लिखत। [2]
- 14) अमरकोशानुसारं लक्ष्म्याः नामद्वयं लिखत। [2]
- 15) “बालक”- शब्दस्य चतुर्थी-विभक्तेः रूपाणि लिखत। [2]
- 16) “कृ”-धातोः लृट्-लकार-उत्तमपुरुषस्य रूपाणि लिखत। [2]

खण्ड - स

- 17) अधोलिखितयोः श्लोकयोः एकस्य सप्रसंगं व्याख्या कार्या - [1+2=3]
 (क) वासांसि जीर्णानि यथा विहाय,
 नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि।
 तथा शरीराणि विहाय जीर्णा -
 न्यन्यानि संयाति नवानि देही॥
 (ख) एवमस्तु गमिष्यामि वनं वस्तुमहंत्वितः।
 जटाचीर धरो राज्ञः प्रतिज्ञामनुपालयन्॥
- 18) अधोलिखितयोः श्लोकयोः एकस्य सप्रसंगं व्याख्या लेखनीया - [1+2=3]
 (क) कुसुमस्तबकस्येव द्वयी वृत्तिर्मनस्विनः।
 मूर्ध्नि वा सर्वलोकस्य शीर्यते वन एव वा॥
 (ख) इत्थं द्विजेन द्विजराजकान्ति -
 रावेदितो वेदविदां वरेण।
 एनोनिवृत्तेन्द्रियवृत्तिरेनं
 जगाद भूयो जगदेकनाथः॥
- 19) अधोलिखितयोः श्लोकयोः एकस्य सप्रसङ्गं भावार्थः लेख्यः। [1+2=3]
 (क) कट्वम्ललवणात्युष्ण तीक्ष्णरूक्षविदाहिनः।
 आहारा राजसस्येष्टा दुःखशोकामयप्रदाः॥
 (ख) आरम्भगुर्वी क्षयिणी क्रमेण,
 लघ्वी पुरा वृद्धिमुपैति पश्चात्।
 दिनस्य पूर्वार्धपरार्धभिन्ना,
 छायेव मैत्री खलसज्जनानाम्॥
- 20) भवान् नगेन्द्रः, राजकीय-प्रवेशिका-संस्कृत-विद्यालयः, शान्तिनगरस्य छात्रः भ्रमणगमनार्थं दिनत्रयस्य अवकाशाय
 प्रधानाध्यापकाय प्रार्थनापत्रं लिखतु। [3]

अथवा

भवतः नगरस्य समुचितविकाशाय नगरपालिका-अध्यक्षाय पत्रं लिखतु।

खण्ड - द

21) अधोलिखितगद्योः कस्यचिदेकस्य सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या -

[1+3=4]

(क) भो मित्र! जम्बालशेषमेतत्सरः सञ्जातं, तत्कथं भवान् भविष्यतीति व्याकुलत्वं नो हृदि वर्तते। तच्छ्रुत्वा कम्बुग्रीव आह-भो! साम्प्रतं नाऽस्त्यस्माकं जीवितव्यं, जलाभावात्।

(ख) ततो राजा भृत्यानब्रवीत्-‘भो भो! गच्छत। सर्वान् पक्षिणः गतासून् कृत्वा शीघ्रमानयत।’ राजादेशानन्तरमेव प्रचेलुस्ते। अथ लगुडहस्तान् राजपुरुषान् दृष्ट्वा उक्तम्।

22) एकस्याः कथायाः सारांशः संस्कृतभाषायां लेखनीयः।

[4]

(क) हिरण्यकताम्रचूडकथा

(ख) सिंहशिशुश्रृगालपुत्रकथा

23) कमप्येकं विषयमवलम्ब्य निबन्धं लिखत।

[4]

(क) मम प्रियः कविः

(ख) संस्कृतदिवसः

(ग) महाराणाप्रतापः

DO NOT WRITE ANYTHING HERE